

SB-0224

Third Year B. A. Examination

March / April – 2011

Sanskrit : Paper - I

[લલિત સાહિત્ય અને વ્યાકરણ : (સમાસ)]

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના / Instruction :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="T. Y. B. A."/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Sanskrit : Paper - 1"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="4"/>	Section No. (1, 2,.....): <input type="text" value="Nil"/>
Student's Signature	

૧ (અ) નીચેના શ્લોકોનો અનુવાદ કરો : ૮

1 (a) Translate the following verses : 8

(૧) અસક્તમારાધયતો યથાયથં વિભજ્ય ભક્ત્યા સમપક્ષપાતયા।
ગુણાનુરાગાદિવ સસ્વ્યમીયિવાન્ન બાધતેઽસ્ય ત્રિગણઃ પરસ્પરમ્॥

અથવા / OR

(૧) દ્વિષન્નિમિત્તા યદિયં દશા તતઃ સમૂન્મૂલયતીવ મે મનઃ।
પરૈરપર્યાસિતવીર્યસમ્પદાં પરાભવોઽપ્યુત્સવ એવ માનિનામ્॥

(૨) અન્યોન્યશસ્ત્રવિનિપાતનિકૃતગાત્ર-

યૌધાશ્વવારણરથેષુ મહાહવેષુ।

ક્રુદ્ધાન્તકપ્રતિમવિક્રમિણો મમાપિ

વૈધુર્યમાપતતિ ચેતસિ યુદ્ધકાલે॥

અથવા / OR

(૨) શ્રીમાનેષ ન કેવલં દ્વિજવરો યસ્માત્પ્રભાવો મહા-

નાકર્ણ્ય સ્વરમસ્ય ધીરનિનદં ચિત્રાર્પિતાઙ્ગા ઇવ।

ઉત્કર્ણાસ્તિમિતાઞ્ચિતાક્ષવલિતગ્રીવાર્પિતા ગ્રાનના-

સ્તિષ્ઠન્ત્યસ્વદશાઙ્ગયષ્ટિ સહસા યાન્તો મમૈતે હયાઃ॥

- (ब) संदर्भ आपी सभजवो : ८
- (b) Explain giving context : 8
- (१) समुन्नयन्भूतिमनार्यसंगमाद्वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः।
- अथवा / OR**
- (१) अमर्षशून्येन जनस्य जन्तुना न जातहार्देन न विद्विषादरः।
- (२) कालविफलान्यस्त्राणि ते सन्विति।
- अथवा / OR**
- (२) हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति।
- २ (अ) 'किरातार्जुनीयम्' सर्ग-१मां प्रतिपादित भारविना राजनीति विषयक विचारो ज्ञावो. ८
- 2 (a) Give the political thought's established by Bharvi in 'किरातार्जुनीयम्' Canto-1. 8
- अथवा / OR**
- (अ) 'किरातार्जुनीयम्' ना साहित्य स्वरूपनी समीक्षा करो. ८
- (a) Discuss the literary form of the 'किरातार्जुनीयम्'. 8
- (ब) नीचेनामांथी गमे ते अेक विशे नोध लपो : ६
- (b) Write a note on any **one** of the following : 6
- (१) 'कर्णभारम्' मां कर्णो मनःसंताप
- (1) The mental anguish of कर्ण in 'कर्णभारम्'
- (२) 'कर्णभार'मां दान-प्रतिदान प्रसङ्ग
- (2) The दान-प्रतिदान प्रसङ्ग in कर्णभारम्
- 3 (अ) संदर्भ आपी सभजवो : (गमे ते बे) ८
- 3 (a) Explain giving context : (any **two**) 8
- (१) आर्य ! किं चिरस्य कालस्य यौवनगुणभरमत्तविलासप्रहसनं दर्शयितुमागतोऽसि।
- (२) हा हतोऽस्मि। भ्रष्टं मे तपः। केनाहमिदानीं कपाली भविष्यामि।
- (३) ततः सम्पूर्णं बुद्धवचनं लोके प्रकाशयन् सङ्घोपकारं करिष्यामि।
- (४) नहि प्रतिज्ञामात्रेण हेतुवादिनः सिद्धिरस्ति।

- (ब) नीचेनाभांथी गमे ते अेक विशे नोध लखो : ७
- (b) Write a note on any **one** of the following : 7
- (१) मत्तविलास भां हास्यरस
- (1) The हास्यरस in मत्तविलास
- (२) पाशुपतनुं पात्र
- (2) The character of पाशुपत
- ४ (अ) भाषांतर साथे समझवो : ७
- 4 (a) Translate and explain : 7
- (१) इदं तडाकं सुदर्शन गिरिनगरादपि मृत्तिकोयल-
विस्तारायामोच्छ्रयनिः सन्धिबद्धदृढजर्व्यपाळीकत्वात्पर्वत-
पादप्रतिस्पर्द्धिसुलिष्टबन्धं.....वजातेनाकृत्रिमेणसेतुबन्धेनोपपन्नं
सुप्रतिविहितप्रनाळीपरीवाह मीढविधानं च त्रिस्कन्ध..... नादिभिरनु-
ग्रहैर्महत्युपचये वर्तते।
- अथवा / OR**
- (१) पुनः सेतुबन्धनैराश्याद्हाहाभूतासु प्रजासु इहाधिष्ठाने पौरजानपद-
जनानुग्रहार्थं पार्थिवेन कृत्स्नानामानर्त्तसुराष्ट्राना(णां) पालनार्थंनियुक्तेन
पह्लवेन कुलैपपुत्रेणामात्येन सुविशास्वेन यथावदर्थधर्मव्यवहार-
दर्शनैरनुरागमभिवर्द्धयता शक्तेन दान्तेनाचपलेनाविस्मितेनार्पेणाहाट्येण
स्वधितिष्ठता धर्मकीर्तियशांसि भर्तुरभिवर्द्धयतानुष्ठितमिति।
- (ब) नीचेनाभांथी गमे ते अेक उपर नोध लखो : ८
- (b) Write a note on any one of the following : 8
- (१) रुद्रदाम्ना गुणाः।
- (२) ब्राह्मीलिपि।

- ५ (अ) गभे ते भे सभञ्जवो : ५
- (a) Explain any two : 5
- (१) इतरेतर द्वन्द्व समासः।
- (२) अव्ययीभाव समासः।
- (३) पञ्चमी तत्पुरुष समासः।
- (४) द्विगु समासः।
- (ब) नीथेना सभासो विग्रह साथे ओणप्तावो : (गभे ते भे) ५
- (b) Recognise the following compounds with analysis. 5
- (any two)
- (१) अहिनकुलम्।
- (२) पित्तरो।
- (३) मासावरः।
- (४) कुम्भकारः।
-